

Regeletterlevelse i barnehagesektoren - kunnskapsgrunnlag og nasjonale perspektiver

Hvordan følger Udir opp funnene i rapporten fra Deloitte/Proba?

Agenda

Nasjonale perspektiver

Arbeid med veiledning og støtte

Funnene i Deloitte og Probas rapport

Nasjonale perspektiver

Bente Thori-Aamot, avdelingsdirektør

Bakgrunnen for rapporten fra Deloitte/Proba

Deloitte og Proba samfunnsanalyse leverte i april i år en rapport om regeletterlevelse og tilsyn i barnehagesektoren

Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet

Hovedfunnene og anbefalingene i rapporten er oppsummert i kapittel 9

- [Deloitte rapport etterlevelse av barnehageloven](#)

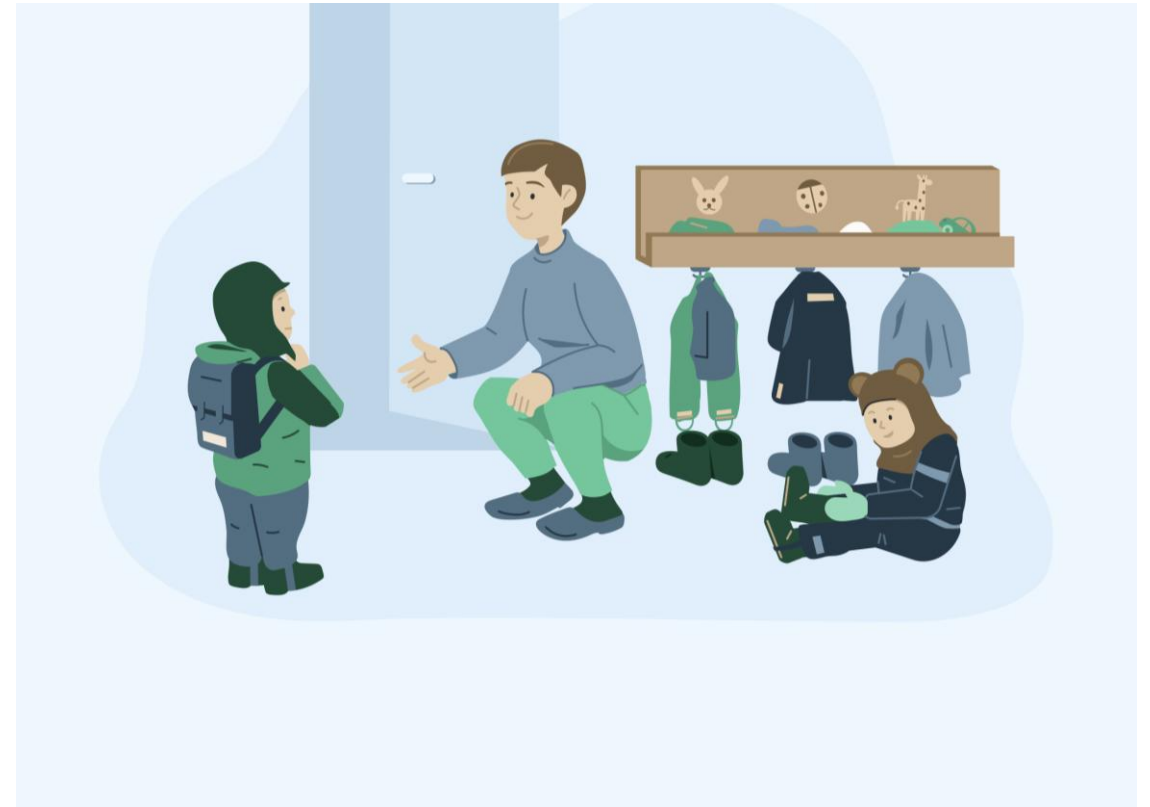
Målet

Et godt barnehagetilbud
av god kvalitet for alle
barn

Hva hemmer regeletterlevelse?

- Manglende kapasitet og kompetanse
- Fragmentert og skjønnspreget regelverk
- Underdimensjonert barnehagemyndighet
- Systemsvakheter i internkontroll

Hva fremmer regeletterlevelse?

- På kommunenivå:
Kapabel og uavhengig
barnehagemyndighet
- På barnehage- og eiernivå:
Ressurssterk og lærende
organisasjon

Funnene i et nasjonalt perspektiv

Rettighetsstyring

- Flere myndighetsoppgaver gjelder barns individuelle rettigheter. Dette krever forsvarlig saksbehandling

Lokale forskjeller

- Vi må anerkjenne (og ta høyde for) at kommunenes forutsetninger varierer. Hvordan sikrer vi at alle barn får oppfylt sine rettigheter uavhengig av hvor de bor?

Behov for «profesjonalisering» av myndighetsrollen?

- Myndighetsrollen krever juridisk, forvaltningsfaglig og barnehagefaglig kompetanse

På sikt: Mindre kontroll og mer kvalitetsutvikling?

- Veiledning, tilsyn og kompetanseutvikling må i større grad ses i sammenheng

Udirs rolle

- *Utdanningsdirektoratet har et overordnet ansvar for at utdanningspolitikken blir satt i verk i barnehage, grunnskole og videregående opplæring, slik at barn, ungdom og voksne får et likeverdig tilbud av høy kvalitet.*
- Alt vi gjør skal ha en effekt for barn, unge og voksne
 - ved å skape effekt helt ut blant målgruppene våre
- Vi skal være tydelige og rådgivende i alle kanaler
- En av tre hovedmålgrupper
 - barnehagemyndigheter

Arbeid med veiledning og støtte

Cathrine Emblem, seniorrådgiver

Barnehagemiljø

Tiltak for å støtte barnehagens forståelse, implementering og etterlevelse av reglene om barnehagemiljø

Veileder om spesialpedagogisk hjelp

- Var på en kort høring i juli
- Ikke en full og bred høring
- Vi bearbeider etter innspill
- Vi vil publisere en beta-versjon
- Alle vil inviteres til å komme med innspill
- Endelig versjon publiseres vinter/vår 2027

Funnene i Deloitte og Probas rapport:

Hva gjør vi nå?

Cathrine Folkestad Persson, seniorrådgiver

Hovedtemaene i rapporten

Organiseringen av barnehagemyndigheten

Barnehagemyndighetens virkemiddelbruk

Barnehagene og barnehageeiers regeletterlevelse

Statlige myndigheters komplementære virkemidler

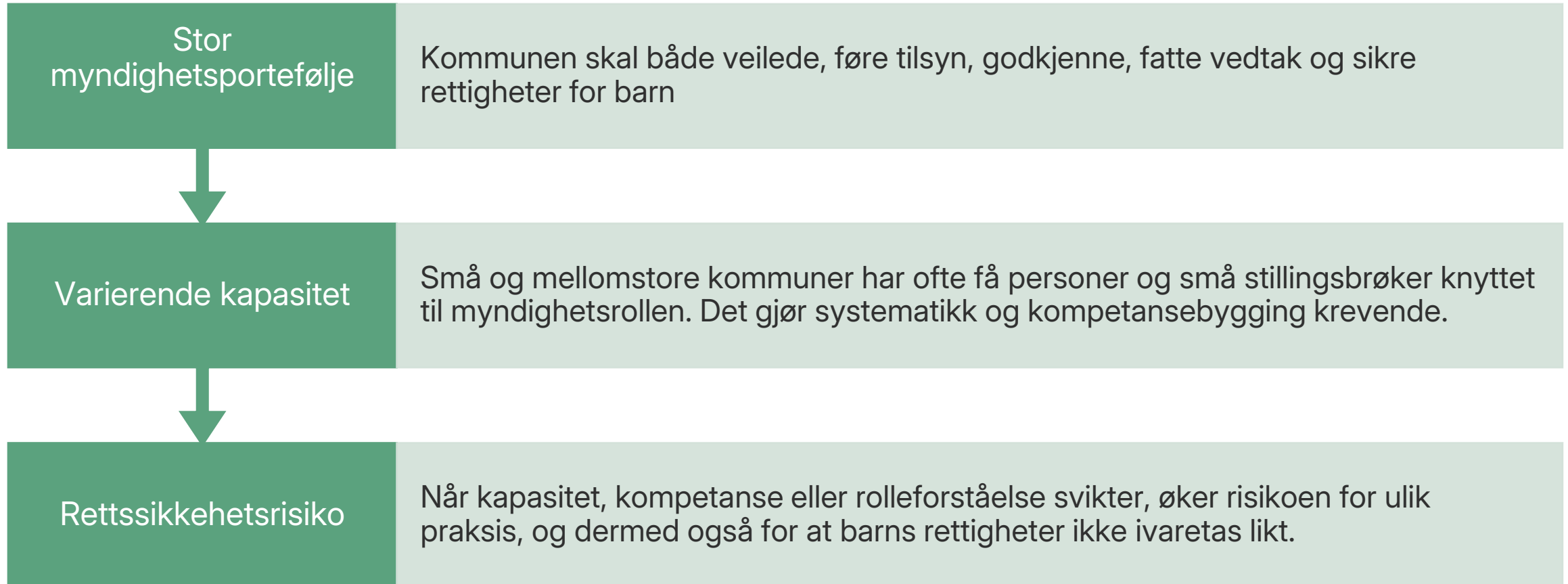
Hvilke deler av regelverket er vanskeligst å etterleve for styrere og eiere?

- Styrere og eieres egen vurdering:
 - Kravene til grunnbemanning og pedagogisk bemanning er mest krevende å etterleve.
 - Vanskelig å vurdere hva som er tilstrekkelig bemanning.
 - ASK (§ 39)
- Barnehagemyndighetens vurdering:
 - reglene om psykososialt barnehagemiljø for eier og styrere

Årsaker: Grunnleggende rammebetingelser: kapasitet, relevant kompetanse, tolkningsrom i regelverket.

Rammebetingelsene for barnehagemyndigheten

Kommunens dobbeltrolle som myndighet og eier

- Etterlyser støtte i form av spesifikke tiltak for å styrke og bedre egen rolleutøvelse.
- Uklare skiller kan svekke likebehandling av kommunale og private barnehager.
- Rapporten viser variasjon i hvordan kommunene har organisert eier- og myndighetsrollen, f.eks. gjennom interkommunale samarbeid.
- Mange løsninger kan fungere, men organiseringen må være egnet til å ivareta tilliten til upartiskhet.

Refleksjonsspørsmål

1

Er det tydelig
hvem i kommunen
som utøver
myndighet?

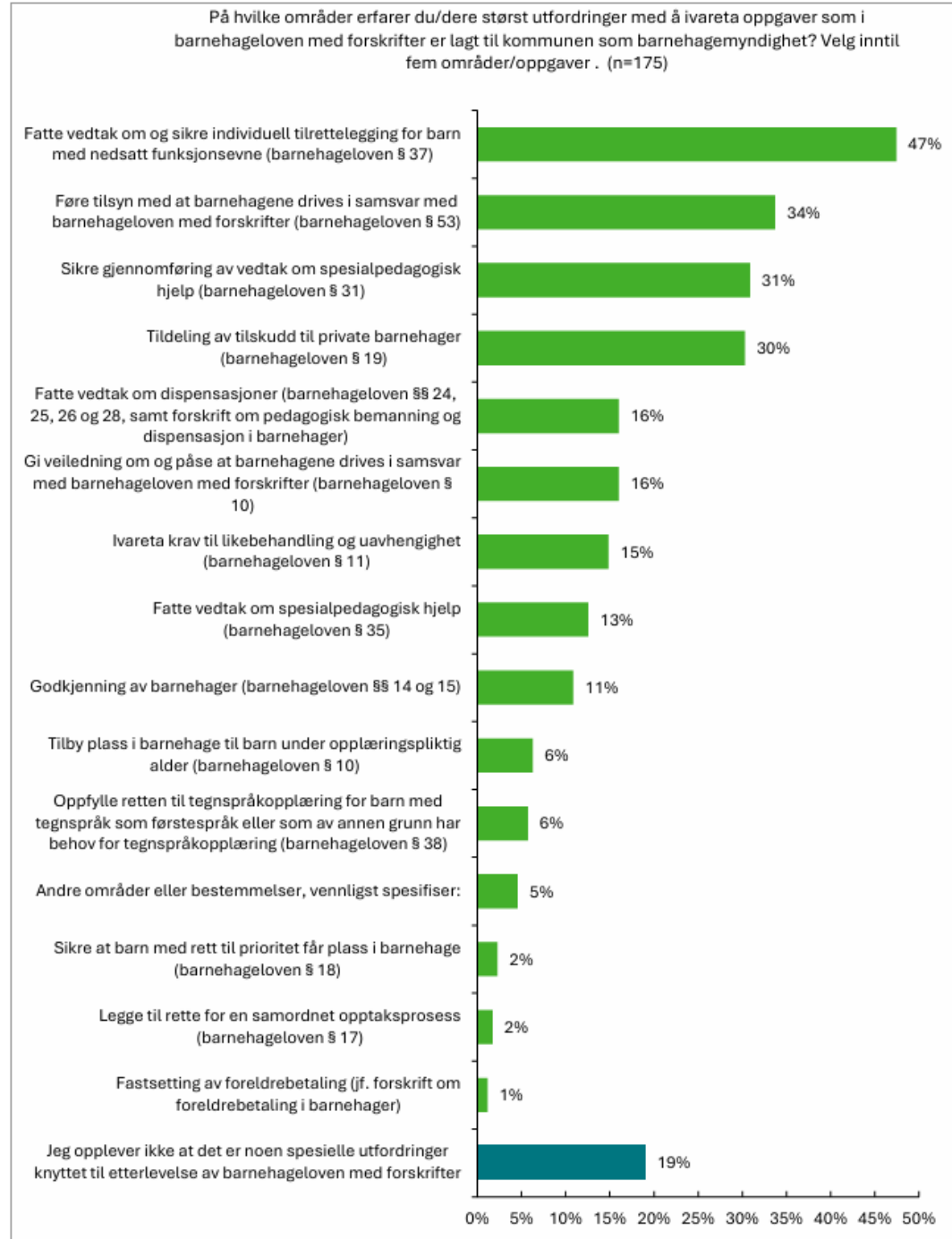
2

Er
vedtaksmyndighet
og ansvar delegert
klart nok?

3

Kan private og
kommunale
barnehager ha tillit
til likebehandling i
vår kommune?

Hvilke oppgaver er mest utfordrende for barnehagemyndigheten

Tre områder av regelverket som peker seg ut for barnehagemyndigheten

Fysisk tilrettelegging (§ 37):

- Krever konkrete vurderinger av barnets behov og barnehagens tilbud

Gjennomføring av vedtak om spesialpedagogisk hjelp (§ 31)

- Uklar ansvarsforståelse

Tilsyn (§ 53)

- Krever risikobasert utvelgelse, dokumentasjon, rettanvendelse og oppfølging

Barnehagemyndighetens virkemiddelbruk

- Veiledning:
 - Brukes klart mest og av flest
 - Kan gis kollektiv eller individuelt
- Tilsyn
 - Usikkerhet knyttet til hva som utgjør et tilsyn
 - Mangelfulle risikovurderinger
- Godkjenning
 - Mangelfulle skriftlige rutiner

Risikovurdering (som grunnlag for tilsyn og veiledning)

Kommunene bruker risikovurderinger i ulik grad og med ulik systematikk

Statsforvalternes tilsyn avdekker mangler i hvordan kommunene bruker kunnskap om barnehagene i sine risikovurderinger

Når risikovurderingen svikter, blir veiledning og tilsyn mindre treffsikkert.

Hva kan barnehagemyndigheten gjøre for å følge opp rapporten?

- Bruk funnene i rapporten til å se over egne rutiner og virkemiddelbruk
- Velge ut få, men prioriterte risikoområder
- Koble enkeltsaker mer systematisk sammen

Statlige virkemidler

- Det finnes et bredt spekter av statlige virkemidler for å støtte regeletterlevelsen.
- Virkemidlene oppleves som nyttige, men mangel på tid og kapasitet er en barriere for at sektoren kan ta dem fullt ut i bruk.
- Statsforvalterens tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet har positiv effekt.

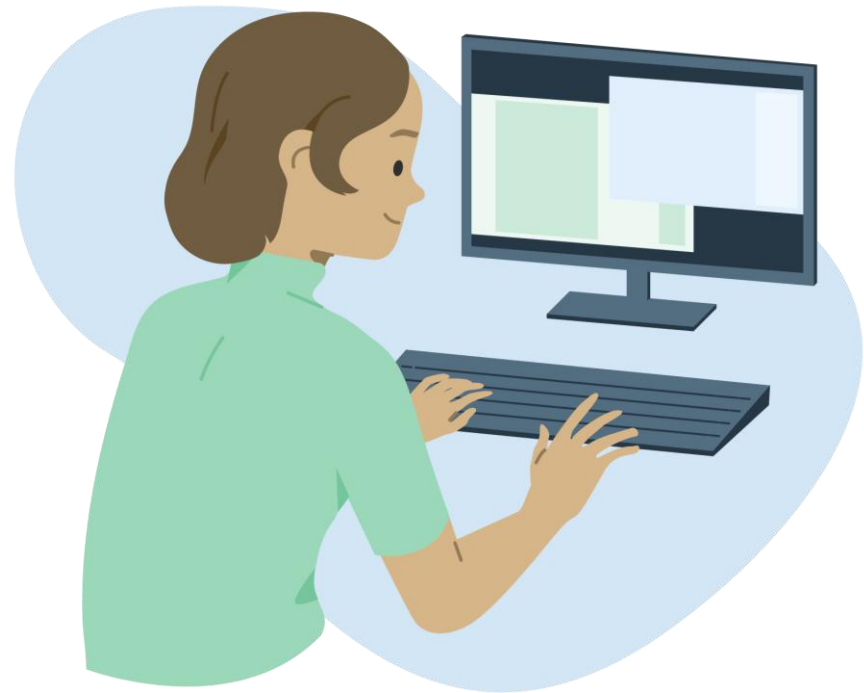

Hvordan følger Udir opp funnene i rapporten?

Hva gjør Udir?

- Regelverksstøtte
- Kompetanseheving
- Prioritering av rettsområder og virkemidler?
- Dialog med statsforvalterne
- Ny kommunikasjonsstrategi: Vi skal nå helt ut til hver enkelt barnehage. Hvordan får vi til det?

*For deg i din rolle – Hvilken type/hva slags
type støtteressurs tenker du vil gi mest
nyttig for etterlevelsen av
barnehageregelverket?*

Skriv inn din rolle i svaret